Geldrop-Mierlo

NOTA DIERENWELZIJN

Geldrop-Mierlo 2022-2026

Inhoud

1 Inleiding

1. Belang van dierenwelzijn
2. Definitie dierenwelzijn
3. Doel en uitgangspunten van dierenwelzijnsbeleid Geldrop-Mierlo
4. Samenwerking gemeente, organisaties en bewoners

2 Reguliere taken

1. (Regionale) Opvang dieren in nood
2. Zorgplicht voor wilde dieren: de Gedragscode Flora & Fauna
3. Aandacht voor dieren bij calamiteiten en rampen
4. Hondenbeleid
5. Kinderboerderij en educatie
6. Voorkomen schade en overlast van dieren

3 Een greep uit de ontwikkelingen

1. Wijziging Wet Dieren
2. Meer aandacht voor dier en maatschappelijk welbevinden
3. Nieuwe plagen
4. Impulsaankopen

4 Speerpunten

1. Communicatie
2. Biodiversiteit en dierenwelzijn
3. Het dier en sociaal maatschappelijk welbevinden
4. Voorkomen van zwerfkatten: chippen
5. Evenementen met dieren

5 Financiën

6 Voor de toekomst

1. Schuilstallen voor landbouwhuisdieren
2. Bevorderen van diervriendelijke bouw en verkeersveiligheid van dieren
3. Bijtincidenten door agressieve honden
4. Vuurwerk
5. Bestrijden van dierenplagen

7 Totstandkoming van dit document

Dieren horen in onze gemeente!

1 Inleiding

Alle dieren, zowel gehouden dieren als in het wild levende dieren, verdienen onze zorg en aandacht.

1.1 Belang van dierenwelzijn

Binnen de grenzen van onze gemeente bevinden zich tal van dieren. Onze bewoners houden verschillende gezelschapsdieren, zoals honden, katten en konijnen; in het buitengebied vind je landbouwhuisdieren, zoals varkens, koeien en paarden; en dan zijn er de in het wild levende dieren, zoals bijen, vogels en muizen. Tegenover al deze dieren hebben wij als mens, en dus ook als gemeente, verplichtingen. Dieren horen bij de samenleving en ze zijn in grote mate afhankelijk van de mens. Daarom verdienen alle dieren, zowel gehouden dieren als in het wild levende dieren, onze zorg en aandacht.

1.2 Definitie dierenwelzijn

Dierenwelzijn is een veelomvattend begrip dat zowel het fysieke welzijn (diergezondheid) als het geestelijk welzijn (hoe voelen dieren zich) omvat. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van het leven zoals het door het dier wordt ervaren. Een goed welzijn voor dieren betekent dat voldaan wordt aan de natuurlijke behoeftes van het dier.

1.3 Doel en uitgangspunten van dierenwelzijnsbeleid

Veel van de besluiten die we als gemeente nemen, of handelingen die we uitvoeren, zijn van invloed op het welzijn van dieren. Ons doel is dan ook om bij onze besluiten en handelingen nadrukkelijker oog te hebben voor het welzijn van alle dieren in onze gemeente. De komende vier jaar vergroten wij onze inzet op dit gebied.

De uitgangspunten voor ons dierenwelzijnsbeleid zijn:

- Bij de inrichting en voor het beheer en onderhoud maken wij keuzes die dierenwelzijn ten goede komen;
- Wij stimuleren onze inwoners en bedrijven eveneens diervriendelijker keuzes te maken;
- We zetten in op het voorkomen van overlast door dieren; mocht die overlast onverhoopt toch ontstaan, dan willen we de bestrijding van deze overlast zo diervriendelijk mogelijk aanpakken.

Bij het uitwerken van ons dierenwelzijnsbeleid hanteren we twee principes:

1. Dierenwelzijn heeft twee kanten: voldoen aan eisen op grond van wet- en regelgeving en daarnaast eigen lokale ambities. De gemeente volgt het rijk en de provincie voor wat betreft wet- en regelgeving. Middels ons eigen beleid geven we invulling aan onze lokale ambities;
2. De focus van het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente ligt op datgene waar de gemeente invloed op heeft. Daar waar de gemeente geen maatregelen kan nemen of beïnvloedingsmogelijkheden heeft, maar wel zaken wil veranderen of verschil denkt te kunnen maken gaan we in gesprek.

1.4 Samenwerking gemeente, organisaties en bewoners

Voor een positieve uitkomst van dit dierenwelzijnsbeleid is goede samenwerking erg belangrijk. Hierbij gaat het in eerste instantie om de samenwerking tussen de gemeente en verschillende organisaties en bewoners die zich richten op het verbeteren van dierenwelzijn. Als gemeente ondersteunen we graag organisaties en initiatieven die zich inzetten voor een dierenwelzijn (zie hoofdstuk 7). Deze krijgen bij de uitvoering van deze nota ruim baan om hun rol te vervullen.

2 Reguliere taken

2.1 (Regionale) Opvang dieren in nood

Iedere burger heeft op basis van de wet een zorgplicht voor dieren, waarbij op basis van de Wet dieren iedereen verplicht is een dier in nood te helpen en het verboden is een dier in nood de nodige zorg te onthouden. Dit geldt zowel voor gehouden dieren als voor in het wild levende dieren. In het verlengde van deze zorgplicht, die voor iedereen geldt, heeft de gemeente een wettelijke verplichting met betrekking tot het opvangen van zwervend aangetroffen dieren. De opvang en verzorging van deze dieren binnen de gemeente is wettelijk geregeld: gevonden dieren moeten minimaal 14 dagen opgevangen worden. Wanneer de eigenaar van het huisdier zich na de 14 dagen nog niet gemeld heeft, wordt de gemeente eigenaar van het dier en wordt het gevonden dier in de regel overgedragen aan het dierenasiel. Vanuit het dierenasiel kan daarna voor herplaatsing worden gezorgd.

De afgelopen jaren heeft de Dierenbescherming deze taken uitgevoerd, maar vanaf 1 januari 2022 wordt hiervoor een nieuwe regionale stichting in het leven geroepen, de Regionale Opvang Zwerfdieren Eindhoven (ROZE). De dierenbescherming kon de exploitatie van het gebouw en de opvang van de zwerfdieren niet meer binnen het beschikbare budget uitvoeren, vandaar dat er is besloten om deze taken als gemeenten uit te voeren.

Hierin speelt mee dat het huidige gebouw aan de Doornakkerweg in Eindhoven niet meer voldeed aan de huidige eisen, waardoor er gekozen is voor nieuwbouw. Om dit financieel mogelijk te maken hebben de veertien betrokken regiogemeenten (waaronder Geldrop-Mierlo) een samenwerkingsconvenant voor de lange termijn (30 jaar) afgesloten. De betrokken gemeenten hebben de gemeente Eindhoven gemandateerd om te zorgen voor deze huisvesting, waarin de opvang en zorg van de zwerfdieren plaats kan vinden. Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe locatie gereed aan de Kanaaldijk in Eindhoven in bedrijf. De stichting ROZE zal werken met professionals (vaste banen), vrijwilligers, stagiaires, vakantiekrachten en met mensen, die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, waarvoor er een samenwerking is opgestart met de 4 sociale werkplaatsen in de regio.

De opvang van dieren in nood is van oudsher een belangrijke taak binnen onze gemeente: het huidige dierenwelzijnsbudget wordt hier (bijna) geheel aan besteed. Jaarlijks komen er voor Geldrop-Mierlo gemiddeld 500-700 meldingen binnen over dieren in nood en worden er 200-300 ritten gemaakt door de dierenambulance. De verhouding van de meldingen over gehouden dieren en in het wild levende dieren is ongeveer 50/50.

2.2 Zorgplicht voor wilde dieren: de Gedragscode Flora & Fauna

Vanuit de Wet natuurbescherming geldt een “zorgplicht” voor in het wild levende dieren. Om het dierenwelzijn van deze dieren te waarborgen kiezen we ervoor om ook hen als ze in nood zijn zorg te bieden. Als gemeente krijgen we vaak met de Wet natuurbescherming te maken, bijvoorbeeld bij het reguliere groenbeheer. Uiteraard willen we bij onze werkzaamheden planten en dieren zo weinig mogelijk schaden. Daarom hebben we sinds 2012 de Gedragscode Flora & Fauna. Deze gedragscode gebruiken we als hulpmiddel bij de planning en uitvoer van groenwerkzaamheden in onze gemeente. We hebben de gedragscode ook als voorwaarde opgenomen als werkzaamheden in onderaanneming worden uitgevoerd.

2.3 Aandacht voor dieren bij calamiteiten en rampen

Om dierenleed te voorkomen wordt in het Regionaal Crisisplan van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ook aandacht geschonken aan het in veiligheid brengen van dieren bij een calamiteit of een ramp. Dit plan zorgt ervoor dat de organisaties en (agrarische) bedrijven die in onze gemeente verantwoordelijk zijn voor dieren weten hoe ze moeten handelen bij calamiteiten en rampen. Het crisisplan beschrijft onder andere welke partner verantwoordelijk is voor welke processen. De brandweer heeft hierbij vaak de verantwoordelijkheid voor dieren. Dit is verder uitgewerkt in een draaiboek/uitvoeringskaart.

2.4 Hondenbeleid

In Geldrop-Mierlo wonen circa 4200 honden. Voor honden is beweging erg belangrijk. Dat betekent dat ze frequent moeten worden uitgelaten. Hier moet ruimte voor zijn. Voor het welzijn van de hond is het belangrijk dat er ook voldoende losloopgebieden zijn waar de hond niet hoeft te worden aangelijnd. Daarnaast is het belangrijk dat hondeneigenaren en hun medeburgers zonder ergernissen en overlast kunnen samenleven. Hondeneigenaren moeten daarom aan regels voldoen. Deze zijn in het belang van het welzijn van de hond zelf, maar dragen ook bij aan de volksgezondheid van de mens. Ontlasting van dieren kan namelijk een gevaar betekenen door bijvoorbeeld overdracht van parasitaire infecties.

Om al deze redenen voert Geldrop-Mierlo sinds 2005 actief hondenbeleid. Het huidige beleid zorgt er met speciale hondenuitlaatroutes, uitlaatstroken, hondenpoepbakken en verbodsgebieden voor dat één van de grootste ergernissen (hondenpoep) tot een minimum wordt beperkt. De routes, stroken en verbodsgebieden worden via gekleurde bordjes aangeduid:

- Blauw bordje (hondenuitlaatstrook): de honden moeten aan de lijn. De poep hoef je niet zelf op te ruimen. Deze stroken worden wekelijks weken gereinigd met een “poepzuiger”;
- Groen bordje (hondenuitlaatroutes in het buitengebied): de hond mag loslopen en de poep hoef je niet zelf op te ruimen;
- Rood bordje (verbodsgebieden): deze bordjes staan op plaatsen waar het verboden is voor honden, óók als ze zijn aangelijnd (bijvoorbeeld op speelveldjes);
- Geen bordjes: je ruimt zelf de uitwerpselen van je hond op en je hond is aangelijnd.

Op een aantal plaatsen in onze gemeente zijn omheinde speelterreinen voor honden ingericht. Honden vinden het fijn om los te lopen en spelen en zo voorzien we in deze behoefte.

Hondenbezitters betalen in onze gemeente hondenbelasting. De inkomsten uit deze doelbelasting worden gebruikt om voorzieningen aan te brengen voor honden en om honden(poep)-overlast te verminderen. Alleen blindengeleidehonden of hulphonden zijn vrijgesteld van deze hondenbelasting.

De afgelopen vijftien jaar is het hondenbeleid een aantal keer geactualiseerd, waarbij het uitgangspunt steeds hetzelfde bleef. Het beleid wordt in 2022 weer geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.

2.5 Kinderboerderij en educatie

Een kinderboerderij is een boerderij die openbaar toegankelijk is voor het publiek en die is ingericht voor kinderen. Op de kinderboerderij worden veel verschillende boerderijdieren in lage aantallen gehouden. Je komt er vooral geiten, schapen, paarden, koeien, ganzen, konijnen, varkens, kippen en eenden tegen. Onze gemeente heeft de Kasteel Kinderboerderij in Geldrop. Bij de Kasteel Kinderboerderij is veel aandacht voor het welzijn van de dieren. Daarnaast hebben we in onze gemeente nog een klein hertenkamp bij de molen in Mierlo. Binnen het omheinde park lopen de dieren vrij rond, er is dagelijks toezicht en er is voldoende schuilgelegenheid aanwezig.

Kinderboerderijen hebben een belangrijke educatieve en recreatieve functie. Kinderen kunnen er spelenderwijs kennisnemen van dieren en meer leren over de levensloop van dieren, over hoe goede verzorging van dieren eruitziet en over waar ons voedsel vandaan

Uitgangspunt is dat één van de grootste ergenissen (hondenpoep) tot een minimum wordt beperkt.

komt. Als gemeente vinden wij natuur- en milieucommunicatie en -educatie belangrijk en willen we bewustzijn rondom dierenwelzijn onder kinderen vergroten. Dit doen we onder andere in samenwerking met de kinderboerderij.

2.6 Voorkomen schade en overlast van dieren

Onze bewoners ondervinden soms overlast van dieren. Het is een taak van de gemeente om mee te werken aan een oplossing als het de bewoners zelf niet lukt. Uitgangspunt hierbij is het aanpakken van de overlast bij de bron. Vaak ligt de oorzaak van overlast van dieren bij de mens. Die laat afval liggen of voert de dieren. Dit maakt de dieren ongezond, afhankelijk en trekt extra dieren aan. Voorlichting helpt hierbij. Als gemeente richten we ons vooral op preventie van overlast. Als er desondanks overlast ontstaat, wordt deze op een zo effectieve en diervriendelijke mogelijke manier verholpen.

Een voorbeeld hiervan is het 'Meldingsnetwerk voor vleermuizen en steenmarters' van het Brabants landschap, waar Geldrop-Mierlo bij is aangesloten. Dit meldingsnetwerk zorgt ervoor dat deskundige vrijwilligers locaties met overlast bezoeken om de overlast van de beschermde dieren zoveel mogelijk te beperken. In de meeste gevallen is tekst en uitleg over de leefwijze van vleermuizen of de steenmarter voldoende om het probleem op te lossen. De aanwezigheid van de dieren in het gebouw is vaak maar tijdelijk en daardoor acceptabel. Soms zijn kleine ingrepen nodig om het probleem op te lossen.

Dierenwelzijn bij intensieve veehouderij

In Nederland worden voor de veeteeltsector meer dan 450 miljoen dieren per jaar gehouden. Hierbij gaat het om landbouwhuisdieren voor productiedoeleinden, zoals voor vlees, vis, eieren, melk, wol of bont. Ruim 95 procent van deze dieren wordt gehouden de intensieve veehouderij. De gemeente Geldrop-Mierlo is door haar ligging in het stedelijk gebied tussen Eindhoven en Helmond een krimpgemeente op het gebied van de intensieve veehouderij. Dit is een proces van natuurlijk verloop. In 2010 waren er in Geldrop-Mierlo nog twaalf intensieve veehouderijen (varkens en kippen), eind 2021 zijn er hier nog slechts twee van over. Daarnaast zijn er nu nog acht (grondgebonden) rundveebedrijven actief in Geldrop-Mierlo.

Vanuit het dierenwelzijnsperspectief is de intensieve veehouderij een belangrijk onderwerp, maar als gemeente hebben we beperkt instrumentarium om hier invloed op uit te oefenen. Qua regelgeving, toezicht en handhaving van dierenwelzijn in de intensieve veehouderij volgen wij de wettelijke kaders van de Rijksoverheid, waarbij de ODZOB in onze gemeente het toezicht regelt. Gelet op de sterke terugloop in de intensieve veehouderijen in onze gemeente is specifiek gemeentelijk beleid hierop niet nodig.
Als gemeente streven wij ernaar om onze agrarische bedrijven te stimuleren om hun bedrijf extensiever en natuur inclusiever te gaan exploiteren. Dit komt het dierenwelzijn ten goede.

Slachthuizen
Wat betreft slachthuizen kunnen we invloed uit oefenen op de ruimtelijke ordening (waar een slachthuis zich vestigt) of op de naleving van milieueisen (beperken van geluids- en geuroverlast). Voor het aspect dierenwelzijn heeft de gemeente geen rol voor slachthuizen: toezicht en handhaving hiervan ligt bij de NVWA en de dierenpolitie. Dit is geregeld in Europese en nationale wet- en regelgeving.

3 Een greep uit de ontwikkelingen

Dieren krijgen meer aandacht en zorg dan vroeger. We hechten steeds meer belang aan de natuur en (intrinsieke) waarde van dieren. Ook worden dieren beter beschermd door wetten en regels. Steeds meer lijkt de wijze waarop we het welzijn van gezelschapsdieren benaderen de norm te worden voor de omgang met alle soorten dieren.

In dit deel beschrijven we aantal recente ontwikkelingen, die van invloed zijn op het dierenwelzijnsbeleid van onze gemeente.

3.1 Wijziging Wet Dieren

De Wet dieren ziet op het welzijn van dieren die gehouden mogen worden. De wet bepaalt hoe met dieren moet worden omgegaan en waarvoor dieren kunnen worden ingezet. Handhaving van deze wet is een taak van een aantal landelijke instanties en de politie. Op landelijk niveau krijgt deze wet nieuwe impulsen. De Minister van Justitie en Veiligheid wil de wet aanpassen om sneller en effectiever in te kunnen grijpen bij dierenmishandeling en dierenverwaarlozing.

3.2 Meer aandacht voor dier en maatschappelijk welbevinden

Het hebben/verzorgen van een huisdier heeft op veel mensen een positief effect. Zowel mentaal (door bijvoorbeeld de vermindering van eenzaamheid) als fysiek (door lichaamsbeweging bij het uitlaten van die dieren). Voor sommige groepen is het zelf houden van een huisdier lastig. Denk aan minima (een huisdier kost nou eenmaal geld) of hulpbehoevenden die niet zelf in staat zijn goed voor hun huisdier te zorgen.

Er is ook een keerzijde: het komt soms voor dat mensen onverantwoordelijk (veel) dieren houden en er (financieel/ lichamelijk) niet meer voor kunnen zorgen. Als dieren hierdoor te weinig te eten krijgen, ziek zijn of belangrijke inentingen missen, wordt dit vanuit dierenwelzijn een probleem. Sommige dieren worden uit nood afgestaan, of komen op straat terecht. Ook in moeilijke (thuis)situaties is het van belang dat dieren goed worden verzorgd en opgevangen.

3.3 Nieuwe plagen

Insectenplagen komen en gaan, maar de laatste jaren lijken er merkwaardige verschuivingen op te treden. Aan de ene kant zijn sommige ‘ouderwetse’ plagen totaal verdwenen, terwijl aan de andere kant nieuwe, soms exotische plagen opduiken. Een voorbeeld is de dennenprocessierups. Deze hoort thuis in Frankrijk, maar hij rukt op naar het Noorden. Hij is al dichtbij de grens van Nederland gespot. Het Nederlandse landschap krijgt in de toekomst onvermijdelijk te maken met meer nieuwe plagen die een bepaalde impact gaan hebben.

3.4 Impulsaankopen

De aanschaf van een huisdier is lang niet altijd een weloverwogen besluit. Veel mensen, zo blijkt uit cijfers van fokkers en dierenasielcentra, hebben bijvoorbeeld tijdens de corona lockdown een hond aangeschaft. Voor de gezelligheid, als troost, om de eenzaamheid tegen te gaan of meer te bewegen. Nu iedereen steeds meer het ‘normale leven’ oppakt, is de aandacht voor de viervoeter in veel gevallen een stuk minder. Wat veel impulskopers zich mogelijk onvoldoende realiseerden, is dat de kosten van een huisdier zich niet beperken tot de aanschaf. Denk aan goede voeding en de dierenarts, maar ook tot wel jarenlange intensieve betrokkenheid.

Gezien deze ontwikkelingen vinden we als gemeente dat we onze inzet op het onderwerp dierenwelzijn moeten verbreden. Vandaar deze nota. Op basis van onze doelen en deze ontwikkelingen stellen we als gemeente beleid op en formuleren we een aantal speerpunten waar we ons in de periode 2023 – 2026 op willen focussen.

Insectenplagen komen en gaan, maar de laatste jaren lijken er merkwaardige verschuivingen op te treden.

4 Speerpunten 2023 - 2026

Voor de komende periode zijn onderstaande speerpunten geformuleerd. Deze dragen bij aan onze beleidsdoelstellingen voor de komende jaren, er is breed draagvlak voor en ze passen bij de rol die wij als gemeente willen nemen op het gebied van dierenwelzijn.

4.1 Communicatie

Als gemeente willen we onze bewoners bewust maken van de invloed die zij hebben op dierenwelzijn. Zodat ze diervriendelijkere keuzes maken bij de aanschaf of verzorging van een dier en de inrichting van hun leefomgeving. We laten goede voorbeelden aan het woord. Zodat we met zijn allen beter kunnen voldoen aan de zorgplicht die de mens heeft voor dieren en hun leefomgeving.

Zo willen we ons bijvoorbeeld richten op communicatie om impulsaankopen te ontmoedigen, om het achterlaten van voedsel in de openbare ruimte tegen te gaan of om het dumpen van dieren te ontmoedigen. Of juist om tips te geven over hoe je goed voor je eigen dier of een wild dier kan zorgen. Hiernaast staan wat voorbeelden van communicatiemateriaal waarin mensen op hun gedrag en omgang met dieren worden aangesproken.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen:

- We voeren in 2022 een bewonersenquête uit waarmee we informatie vergaren over hoeveel kennis onze bewoners hebben over de dierenwelzijnsonderwerpen
- Op basis van deze kennis ontwikkelen we eind 2022 een communicatiestrategie en middelenmix voor de jaren 2023 – 2026.
  - We gebruiken voor onze communicatie onder andere: de lokale media (Middenstandsbelangen, de Mierlose Krant), sociale media, lokale televisie, folders en bijeenkomsten.
  - Elk kwartaal communiceren we over dierenwelzijn, zodat dierenwelzijn goed onder de aandacht van onze bewoner komt. Per jaar is dit een mix van algemene onderwerpen en de speerpuntonderwerpen.

Bron: Dierenwelzijn Vlaanderen

Bron: Dierenwelzijn Vlaanderen

Bron: Gemeente Alkmaar; LassooyDesign

Bron: Gemeente Utrecht; Mitros; Stichting Bo-Ex; Portaal; SSH

4.2 Biodiversiteit en dierenwelzijn

Het behoud en waar nodig de verbetering van de leefomgeving voor vrijlevende dieren is voor Geldrop-Mierlo erg belangrijk. Het behouden en bevorderen van de biodiversiteit is hier een groot onderdeel van.

Bij de inrichting en het beheer van de leefomgeving van Geldrop-Mierlo zetten we in op dierenwelzijn. Hierbij denken we aan het vergroten van de variatie in de beplanting en het aanpassen van het maaibeheer. Hiermee creëren we een diervriendelijker leefomgeving: de bloeiende planten, grassen en kruiden trekken heel wat insecten aan die op zoek zijn naar een beschutte leefplaats en voedsel. Zij trekken op hun beurt weer dieren aan zoals spinnen, vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen.

Deze maatregelen nemen we niet alleen met het oog op dierenwelzijn, maar ook met het doel de biodiversiteit binnen onze gemeente te vergroten. In de notitie “Biodiversiteit Geldrop-Mierlo” uit 2019 is de huidige stand van de biodiversiteit beschreven en in de toekomstige “Nota Duurzaamheid” wordt in de paragraaf Biodiversiteit ook uitgebreid ingegaan op dit onderwerp. De komende jaren willen we ook met oog op het dierenwelzijnsperspectief verder op biodiversiteit inzetten.

In de gemeentelijke natuurvisie, die onderdeel wordt van de omgevingsvisie, wordt ook ingegaan op de gemeentelijke ambities voor het versterken van onze natuurgebieden. In het (uitvoerings) programma, dat hieraan gekoppeld wordt, wordt hier verder invulling aan gegeven. Onder andere met de nodige ambities om een faunapassage aan te gaan leggen, dan wel bestaande faunapassages te verbeteren, zodat de leefgebieden voor de vrijlevende dieren worden versterkt.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen:

- Aanpassen van inrichting en beheer van de leefomgeving om hiermee het dierenwelzijn van wilde soorten te verbeteren (zie ook nota Duurzaamheid en Natuurvisie).

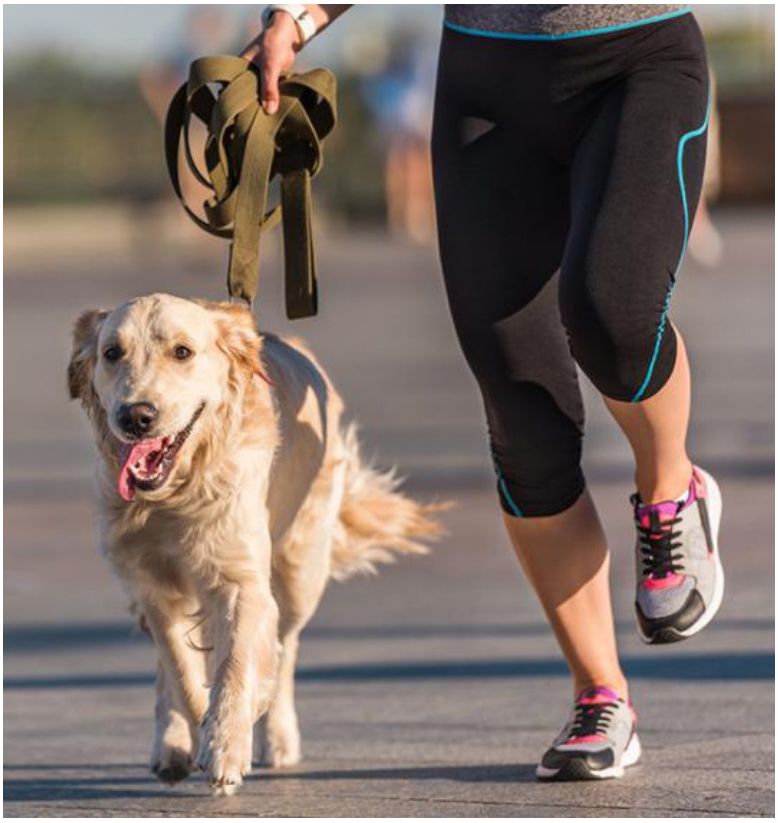

4.3 Het dier en sociaal maatschappelijk welbevinden

Dieren hebben een bewezen positief effect op het menselijk welzijn en zorg. Zowel lichamelijk als geestelijk, via bijvoorbeeld verminderde eenzaamheid, emotionele steun en lichaamsbeweging. Vanuit het sociaal domein bestaat de wens iets met dit positieve effect te doen. Met name voor de kwetsbare groepen willen we ons als gemeente extra inzetten. De komende jaren willen we uitzoeken wat dieren hierin kunnen betekenen. Uiteraard mag de inzet van dieren voor menselijk welbevinden niet leiden tot aantasting van het welzijn van de dieren.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen:

- In 2023 onderzoeken we de mogelijkheden voor beleid voor het inzetten van dieren voor het welbevinden van verschillende doelgroepen (minima en hulpbehoevenden zoals eenzame en/ of demente ouderen, gehandicapten, kinderen met autisme, etc.).

Voorbeelden uit andere gemeenten

In Amsterdam hebben ze de Amsterdamse Dierenhulp Aan Minima (ADAM) regeling, waarbij minima door de gemeente Amsterdam tegemoet worden gekomen in de kosten voor een bezoek aan de dierenarts. Zij vinden dat voor de minima huishoudens gebrek aan financiële middelen geen reden mag zijn dat een consult van een dierenarts wordt uitgesteld of helemaal vermeden. Zo is het mogelijk voor minima om huisdieren te houden, maar wordt er wel gezorgd voor het welzijn van deze dieren.

In de gemeente Utrecht worden door de Dierenbescherming “Dierenbuddy’s” ingezet. Dit zijn vrijwilligers die ouderen en chronisch zieken helpen met de zorg voor hun huisdieren als ze er zelf niet meer fysiek toe in staat zijn. Deze doelgroep hebben vaak een erg sterke relatie met hun huisdieren en op deze manier voorkom je dat mens en dier van elkaar gescheiden worden.

Dieren hebben een bewezen positief effect op het menselijke welzijn en zorg.

4.4 Voorkomen van zwerfkatten: chippen

Door het chippen van katten kan de eigenaar gemakkelijk worden opgespoord!

We hebben in Geldrop-Mierlo ongeveer 10.000 katten als huisdier. Het is van belang dat goed voor deze dieren wordt gezorgd, daarom wordt er in de geplande communicatiecampagne extra aandacht besteed aan het goed verzorgen van je huiskat. Soms lopen katten weg van huis en verdwalen ze. Van alle zwerfkatten wordt maar een klein percentage herenigd met de eigenaar. Maar wanneer de kat gechipt is, kan de eigenaar eenvoudig worden achterhaald en kan de kat wel teruggebracht worden naar de eigenaar.

Voor honden die in Nederland zijn geboren is chipregistratie landelijk verplicht, maar voor katten geldt die verplichting nog niet. Wij willen kattenbezitters oproepen om hun kat te laten chippen. Om dit te stimuleren onderzoeken we de mogelijkheden om een jaarlijkse chipactie te organiseren, waarbij bewoners tegen gereduceerd tarief hun katten kunnen laten chippen en registreren. Dit in samenwerking met dierenartsen en dierenasiel.

Door huisdieren te laten chippen en registreren daalt het aantal zwerfdieren. De katten waarvan geen eigenaar achterhaald kan worden, worden in Geldrop-Mierlo opgevangen door de Stichting Straatkat. Zij vangen en steriliseren de verwilderde katten en laten ze dan weer vrij. De teruggeplaatste dieren vermenigvuldigen zich daarna niet meer.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen:

- In de communicatiecampagne extra aandacht besteden aan:
  - Het goed verzorgen van je huiskat;
  - Het voorkomen van overlast voor de omgeving van je huiskat;
- In 2022 onderzoeken we de mogelijkheid een jaarlijkse chipactie te organiseren, die dan vanaf 2023 uitgevoerd wordt.

4.5 Evenementen met dieren

De toegenomen maatschappelijke betrokkenheid heeft ervoor gezorgd dat mensen ook anders naar vermaak met dieren kijken. De gemeente heeft beperkte bevoegdheid rondom het gebruik van dieren bij evenementen. Het vergunnen van evenementen is een taak van de gemeente, maar de regelgeving rond dierenwelzijn bij evenementen is een bevoegdheid van de Rijksoverheid. Sinds 2015 geldt een verbod om met wilde zoogdieren op te treden, bijvoorbeeld in circussen. Het verbod spreekt zich alleen uit over evenementen met zoogdieren, dus roofvogel- en reptielenshows vallen niet onder het verbod.

In het ‘Besluit houders van dieren’ (Wet dieren) staan eisen voor dierenwelzijn op markten, tentoonstellingen en beurzen. Dit vormt de basis voor ons beleid voor evenementen met dieren. Het is bijvoorbeeld verboden om dieren als prijs te gebruiken, gevechten tussen dieren te organiseren en dieren onnodig pijn te doen.

We vinden het belangrijk dat er geen evenementen met dieren worden georganiseerd wanneer dit ten koste gaat van het welzijn van de dieren. Voorwaarden waaraan evenementen met dieren zich moeten houden worden daarom meegenomen in de herziening van het evenementenbeleid. Dit zal waarschijnlijk in 2023 plaatsvinden.

Mogelijke uitvoeringsmaatregelen:

- Aanpassen evenementenbeleid zodat evenementen met dieren niet meer vergund worden als dierenwelzijn geschaad wordt.

UK
702700
702700

5 Financiën

5.1 Het huidige dierenwelzijnsbudget:

	2023	2024	2025	2026
Huidig dierenwelzijnsbudget	**€ 49.397**	**€ 49.397**	**€ 49.397**	**€ 49.397**

5.2 Indicatie van de aanvullende financiële middelen vanaf 2023:

Speerpunten	2023	2024	2025	2026
Communicatie	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Dier en sociaal-maatschappelijk welbevinden	PM	PM	PM	PM
Voorkomen van zwerfkatten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Evenementen met dieren	€ 5.000	PM	PM	PM
Personele kosten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Totaal	**€ 42.500**	**€ 37.500**	**€ 37.500**	**€ 37.500**

*Het speerpunt biodiversiteit en dierenwelzijn is niet in deze tabel opgenomen, omdat biodiversiteit elders geregeld is.

6 Voor de toekomst

Er spelen nog veel meer onderwerpen in de wereld van dierenwelzijn. Hieronder een greep daaruit. Steeds kijken we of het onderwerp dierenwelzijn al mee kan liften bij andere ontwikkelingen. Maar ook na de looptijd van het huidige dierenwelzijnsbeleid, in 2026, blijft dierenwelzijn een belangrijk onderwerp voor onze gemeente. Daarom voeren we dan een evaluatie van het dierenwelzijnsbeleid uit en kiezen we nieuwe speerpunten. We bereiden ons hier de komende jaren op voor. Mochten er andere onderwerpen gaan spelen dan worden deze uiteraard ook meegenomen.

6.1 Schuilstallen voor landbouwhuisdieren

Hobbydieren zijn landbouwdieren – zoals schapen, paarden, runderen, varkens en kippen – die in kleine aantallen worden gehouden, zonder winstoogmerk. Een weide met soortgenoten is meestal de beste plek voor hobbydieren. Maar een weide zonder schuilmogelijkheid biedt bij hevige regenval of als de zon de hele dag schijnt onvoldoende bescherming. Het is daarom wenselijk dat hobbydieren ook een schuilmogelijkheid hebben. Echter lopen de houders van deze dieren op dit moment nog vaak tegen het probleem aan dat zij door het bestemmingsplan van de gemeente geen gepaste schuilstal voor hun dieren mogen plaatsen.

Voor de kernrandzone, dichtbij de bebouwde kom, gelden sinds een paar jaar aanvullende regels om toch kleine schuilhutten toe te staan, die ook zo zorgvuldig mogelijk moeten worden ingepast in het landschap. Voor de rest van het buitengebied is deze ruimte er nog niet. Hierdoor ontstaat er spanning tussen de aandacht voor het landschap en de aandacht voor dierenwelzijn. De rommelige omgeving die hierdoor ontstaat is ook niet altijd even veilig voor de dieren. In de komende jaren kijken we onder welke randvoorwaarden (zoals omvang, materiaalkeuze en landschappelijke inpassing) we schuilstallen toestaan.

6.2 Bevorderen diervriendelijke bouw en verkeersveiligheid van dieren

Dieren in een stad of dorp komen regelmatig in het nauw door groenonderhoud, woningbouw, sloop en wegaanleg. Daarom is het belangrijk dat bij het maken van plannen voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden rekening gehouden wordt met mogelijke nadelige consequenties voor dieren. In de volgende planperiode werken we uit hoe we diervriendelijk bouwen zoveel mogelijk kunnen stimuleren en hoe we de verkeersveiligheid van dieren kunnen bevorderen om zo aanrijdingen met dieren te voorkomen.

6.3 Bijtincidenten door agressieve honden

Als honden onvoldoende opgevoed of begeleid worden, is er de kans op bijtincidenten. De slachtoffers zijn meestal andere dieren, maar een enkele keer ook een mens. Vanuit het oogpunt veiligheid en welzijn van dieren en mensen is het gewenst dat wordt ingegrepen bij gevaarlijke en agressieve honden. Het is de taak van de gemeente om hier adequaat op te reageren. Momenteel kan op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) de burgemeester een hond aanwijzen als gevaarlijk. Vervolgens kan hij de eigenaar van de hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft op een openbare plaats of op het terrein van een ander (zie APV: Artikel 2:56 Gevaarlijke honden). Om bijtincidenten door agressieve honden verder te voorkomen verkennen we de komende jaren of extra maatregelen

gewenst zijn, zoals het stimuleren of verplichten van een opvoedcursus.

6.4 Bestrijden van dierenplagen

De door onze bewoners ervaren overlast door dierplagen lossen we waar mogelijk op. Deze overlast neemt al een aantal jaren toe en dat zal de komende jaren niet minder worden. Zo wordt er een massale ratten- en muizenplaag verwacht vanaf het verbod op het nu gebruikte gif dat in 2023 in gaat.

Voorkomen van overlast is altijd beter dan het bestrijden ervan. Vaak is het gedrag van de mens (aanbod van voer en afval) de oorzaak. Toch is er in sommige gevallen geen andere oplossing dan het doden van de dieren. Zoals bij de eikenprocessierups. In Geldrop-Mierlo worden in principe alle eikenbomen op openbaar toegankelijke locaties jaarlijks een of twee keer behandeld om de overlast van de eikenprocessierups tot een minimum te beperken. De gemeente is continu op zoek naar nieuwe methodes voor het beperken van de overlast door de eikenprocessierups, die beter zijn voor dierenwelzijn en biodiversiteit.
Het bestrijden van dierplagen legt een steeds hogere claim op het budget van de gemeente. Hierdoor is het gewenst de huidige aanpak te heroverwegen. We zullen onderzoeken hoe we bij het voorkomen en bestrijden van dierplagen nog meer rekening kunnen houden met dierenwelzijn.

6.5 Vuurwerk

Veel dieren zijn bang voor vuurwerk en lijden eronder. Zo ervaren honden en katten veel stress door de harde geluiden. Ook voor wilde dieren is de jaarwisseling geen fijne ervaring. Vleermuizen en eekhoorns worden uit hun winterslaap gehaald, reeën raken van de schrik de weg kwijt, spreeuwen krijgen soms zelfs een hartstilstand, en zo zijn er nog veel meer voorbeelden te noemen. In onze Algemene Plaatselijke Verordening (artikel 11) staat dat het verboden is om consumentenvuurwerk op een openbare plaats te gebruiken als dat gevaar of schade kan veroorzaken. Er wordt niet specifiek ingegaan op manieren om de overlast voor dieren te beperken. De komende jaren wordt onderzocht of de APV aangepast kan worden, zodat wel direct rekening met dierenwelzijn wordt gehouden.

Voorbeelden uit andere gemeenten:

Een voorbeeld is de APV van de gemeente Amsterdam. Daarin staat een verbod op het afsteken van vuurwerk in de omgeving van dieren-opvangcentra, kinderboerderijen, maneges en dierentuinen. In de APV van de gemeente Utrecht staat ook een verbod op vuurwerk in natuurgebieden.

7 Totstandkoming van dit document

Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor dieren binnen hun grenzen en veel besluiten en handelingen van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren. Daarom heeft het college van burgemeester en wethouders in haar kernakkoord afgesproken hier beleid op te gaan ontwikkelen. Dit beleid is een aantal stappen ontwikkeld. Allereerst hebben we een inventarisatie van de onderwerpen opgesteld. Vervolgens werd deze getoetst door diverse stakeholders, zowel intern als extern, op volledigheid en inhoud.

De externe stakeholders die we hebben geraadpleegd zijn:

- Stichting Straatkat
- Kasteel Kinderboerderij Geldrop
- ZLTO Helmond-Mierlo
- Evidensia Dierenziekenhuis Zuidoost Brabant
- IVN Geldrop
- IVN Mierlo
- De Dierenbescherming

Daarna is de nota dierenwelzijn opgesteld, waarbij eerst op de bestaande en reguliere taken wordt ingegaan. Er wordt kort vooruitgekeken naar actuele ontwikkelingen en vervolgens zijn een vijftal speerpunten, die in het proces als kansrijk en waardevol zijn aangemerkt, in hoofdlijnen uitgewerkt. Ook is een inschatting gemaakt van de benodigde extra capaciteit en financiële middelen, zodat inzichtelijk is gemaakt wat ervoor nodig is om als Geldrop-Mierlo een stap te maken om een actieve en stimulerender rol op het gebied van dierenwelzijn te kunnen spelen. Ook worden nog suggesties gedaan om eventueel op termijn andere zaken op het gebied van dierenwelzijn meer aandacht te geven.

Dit is weer teruggekoppeld naar de geraadpleegde stakeholders, waarbij een enkele opmerking nog in de nota is aangepast.

Tot slot is er een concreet voorstel voor de gemeenteraad geformuleerd waarin de eerdergenoemde aspecten van het dierenwelzijnsbeleid werden afgewogen. Dit is begin 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Geldrop-Mierlo